

Schulinspektorat Spaichingen,

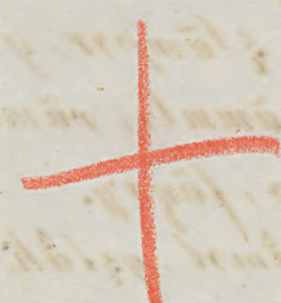
Vorstellung

der Sprachlehre des Deutschen mit Berücksichtigung der Mundarten

von Nusplingen.

v. B. Müller von Nußall.

Schreibungsregeln: *ä* wie in *här, jär, gfar* u.
ö wie in *soß, mus, ras,*
ä — *äreg, bänd, länd* u.
ē — *kēmō, kiēnō, kēnō* u.
ō — *lō (Loffen) bōm (Bömmen)*.
(ū) wie *ē* und *(ū)* wie *ō*.
ë wie *ä* — *wëalt (Walt)*
ng — *g* — *läng (lang)*
ch — *h* und *sch* — *s* —
 Mundartenveränderungen: (N)

I. Aus der Schreibung:

A Locale.

a.

Wort a in folgenden Wörtern

Wort a: *achter, alter, farb, garb, salbs, dah, fah, bah,*
lahs (Lafsch n. Luffsch), fass, gass, satz, smatz,
wald, spalt, kraft, halb katz, satz, satz,
ratz (Raltz) stall, freitz, frak, platz oder
blatz (Platz), markt (Markt n. Markstein) halftz,

halb, halm, arb, karaktör, arrest, swah,
ult, kalt, arg, stark, bald, darbs, saffs,
durrs (hart dörren) sults, rasls, wahs, mahs,
krachs, lähs, fasss, hasss, hahs, pahs, knahs,
fasts, rasts, basss (guffen) falls u. fasts u.

a mind ä: nähler (Knecht) jähl (Juchel)

mind ä: präht, släht, wäht, mäht, sahll, träht
fräht, jäht, bäl (Ball) fälk, gärtts, härtts
särt (Afer) mäder, mätor (Mentor), swärz,
härz, äht (Afer) gäläht, beträhtts, vor-
smähtts, wärts; wästs.

mind ä: Dämm pfänns, möß aber fätsen (u. fätsen) betrafft.
Oder bei andern Wokalen, wälsch
auf im Gusselndeser yats ähl fial:

Äng ä bläht ä: Dän, Däm, pfänns, slämpor, g'säy, spänn,
zwäy, züy, läy, sämmels, rämmels, händels,
wändels, bän, läy, läy, fäy u.

ä mind ä: kräpf, däpf, äpl, sämst, g'stäk, häyl, mätl,
mä, wäd, säd, häd, däg, bäk, räk, krähst, häts
(Afer), swähs, släpfa, hä (Afer) häst, zäh (Zunk)
väh (vunk) näst (Nest).

Äng a mind ä: bläts, äts (Nest) snähs (Afer) jä

mind e: epfl, herf (Afer) snells (Afer) ghett (Afer)

mind ä: ärs (Afer) flärs, mäht, wärs, äll (Afer) ällmäl,
fäst (Afer) häst (Afer).

mind e: hēmmst (Afer) vorbrēnt, grēnt (Afer)
hēnt, zēmm (Afer).

mind e: Dēpfs (Afer) Dēht (Afer)

mind ä: ärm (Afer), näht (Afer) Nest.

ā mīnd ē: rām (Ram)
 ā mīnd ē: jāmor (Jamor), jāmor.
 ā mīnd ē: lō (Loh)
 ā mīnd ē: hō (Hoh)
 ā mīnd ē: sēarr (Searr)

ā mīnd ā: frāgs (Frang) blāgs (Blang) hāks (Hahk) jār;
 ā blībl ā: wāgs, hāg, lāg (Lag) slāg (Slag) slā (Sla) (Sla)
 lāgs, nāgs, tāg, sabs, jāgs.

ā mīnd ā in mīst furbatentur / Biber

blībl ā: vārdah, selāt, stāndhaft, hēaryhaft, burgarsaft.
 mīnd ē: māonst, nēsmort (Nimmort) fāsnot, thōms, testomēnt,
 hērgsmēnt, rēf bersmēnt, dāfēr (Dafēr).
 mīnd ā: waināhts (Wainahst)
 mīnd i: brissillspē (Brissillspē)
 mīnd o: kolēndr (Kolendr)

ā mīnd ā in mīst furbatentur / Biber

blībl ā: wāl, stāl, snābl, nāgl, gābl, hās, fāds, grāb, stāb,
 sāl, hād, hrāys, grās, slāg, ārt, spārs, sāgs, gēlāgs
 hrāys, nāgs, sād, sabs, māls (in der Mäls) gāls, fārs, jāgs,
 vārgāgs, brāv, bār (bār. fūr) rār (Kipfl) gār.

mīnd ā: mā (May) māst (Mayst)
 mīnd ā: āps (Aps) grāf, sāt, strāf, stār, swāb, ābd, gār,
 hāks, drāt, nāt, swāgr, rāt, grāt, grāts (grats) (grats)
 ātm (Astm) wāg, wāgs (wag), brāts (brats)
 strāl, māl (Mahl. mal), hār, jār, ādr, strāfs,
 māfs, mās (Maf), nād, bār, sprāh, allār, hāks
 (hahk) wārst (Wahst) frāgs, blāgs, blās, g
 māls (mal) wār, jā, dā.

mīnd ā: jā, dā,
 āā: bārfuss (Barfuss)

- mind ä: häars (Lurybasen)
 " ä: wärs (Muzen)
 " ä: härs (Lurybasen)
 " aē: gsæt (yafykt)
 " a: vetter, trapp (Lub) grabb (Lub)
 Lang ä blibt ä: bā (bas), fāns, dām, zā (zafu) hā (hafu) plā,
 yām, lām, drā (Lumen) ä (an n. um)
 ä mind ä: söms, (Lum) kröm, kröms, röm (Lum).
 " ö: tsö (yafu) sömäs, spö (Muzen)
 Lang ä in mist fufbententur/Bilba
 blibt ä: mittäg, sik'säl,
 mind ē: mētēy, zōstēy, wēartēy, frirtēy.
 " v: balsam (Lufan) braēsoms (Lufan).

C.

- Lang e in fufbententur/Bilba
 blibt e: beth, reb, heßl, eth, meßor (Muzen) deks, hek,
 weks (Lufan) vetter, weth, metys, vorderb,
 voreks, sperer, setys, vreltyr, meks, wetyr,
 zeryr, fest, eggts (Luz) heßs (Lufan) neßl,
 neßl, herbeary (Lufan) steth, streks, fertēy.
 e mind ē: kēry, mēry, gērt.
 ē blibt ē: fēst, drēk, nēb, fēll, hērr, hēllor, dēllor, mētt.
 mind ē: rēty (Lufan)
 " ē: zēhl, stēpl, hēks, sēks, dēks, voreks (Lufan)
 " ē: ēnkl, kēmod, frēnd, wēnn, dēnn (Lufan) rēnn,
 sporēry, swēmm, brēnn, krēnn, hēmm,
 " ēr: fērstor (Lufan) gēer (yafu) Cēs,
 " ēa: fēal (Lufan), kēat, rēat (Lufan) slēat (Lufan) gēarst
 kēar (Lufan) gēal (yafu), fēakts. g bi um
 Hufantur Bütayoria firt birtu Anakala glnif lung.

ē mind ēa: *mabni* *des ē. kīngan*, *ald* *des a gūþgūnfes mind.* *gūēall*,
wēalt, *hēarg*, *smēarg*, *kēarns*, *stēarns*, *latēarns*, *swēart*,
wēark (*Markt* *n. Munny*) *bēarg*, *zwearg*, *bēah* (*Hand*) *zēah*,
fēalg, *zēalg*, *gēalt*, *zēall*, *gēarn*, *fēarned* (*frond*)
gēalts, *sēalts*, *bēalts*, *zēahs*, *bēahs*, *rēahns*,
stēahs, *wēarfs* ..

" *ēs*: *lērnas* (*lernen*)

" *i*: *ī sprīh* (*insprechen*) *ī stīrb*, *ī wōrdīb*, *briht*
(briht) *bills* (*bullen*)

" *ā*: *ātrēah* (*atrain*)

" *ōa*: *ōalf* *min walf* (*self*).

Þūry *e* *in* *nīht* *furstentum* *liben*

blībt e: *kreditt* (*esbeditt* (*günstlich*))

mind i: *bītsīrr* (*galtfīrr*)

" *r*: *in* *des* *fedung* *un: an*, *ad*, *ut*, *in* *des* *n* *nīht* *þary* *and*
līht *min* *brīn*: *al*. *b*. *vallre*, *garbo*, *galtos*, ..

līht and: *in* *des* *brūf* *liben* *ge*: *g'swātz*, *g'sān*, *g'mānat* (*g'marial*)
g'wānd, *g'zalts*, *g'loga*, .. *boll* (*bota*), *trour* (*trūren*)
bour (*būren*) *ssur* (*strūren*) *stīr* (*strūren*) *zīr* (*zūren*)
hīr (*hūren*) *sōg* *hīr* (*sōg* *hūren*) *fīr* (*fūren*)

brīn *fīngū*: *kērlē* (*brūn*) *kārlē* (*brūn*) *g'krahob* (*g'krahob*).

Þūry *e* *in* *nīht* *furstentum* *liben*

blīht ē: *esl*, *hēr*, *mēr*, *spēr*, *lērōr*, *wōrlēg*, *rēg*, *lēg*,
wērs, *ēr*, *wemēr*, *zēr*, *ōmhēr*, *wōrhēr*, *rōrr*
sērt (*strūren* *uf* *uf* *uf*) *lōdēg*, *ēb*.

ē *blīht ē*: *swēr* (*strūren*) *lēr* (*lūren*)

mind ēa: *krēats* (*krātan*) *bēats* (*bātan*)

" *ēs*: *nēs*, *gēs*, *sēs* (*strūren*) *g'sēd* (*g'p'f'f'f'f'*).

ē " *aē*: *raē*, *snāē*, *saē*, *klāē*, *slāes* (*sl'f'f'f'*) *baērs*, *saēl*
zāz, *aē* (*f'f'*) *sālbaēts* (*sālpātan*) *sālsmaē* (*sālsmaē*)

Dürsdæ (Drauffen), wæ (mafen) hæro (Kraff)
anfæn alra des Maiffbaill anra. ær (fær)
 apē dæh, wællaens (wullafen) sær (maif)
 mæ (mafen).

Ê mind ēa: pflägar, sēago (Seygen) wēag, stēag, rēag, lēadr,
 fēadr, nēabl, sōwēabb, mēal (Maff) flēadrmas, ēabr
 (fær), sōmēar (Smaff), lēabr, wēas, wēabr,
 dēag, bēgēar, lēabr, ēabr (fær)

mind rō: gō, sō (Kraff).

i

Ding i in fufantentou Nibol

blibt i: gift, trilt, trilt, silbr, birk, spily, bily, wily,
 milh, hily, fis, bifs, brills, strik, quips, slitt,
 gitt, flitt, wills (Milla) grillē (Grilla) zillē
 (Lögilia), list, griff, piff, slit (Sfliff) wick, (Wick)
 zwick, flit, silg, zitt, kist, mist,
 list (Liff) wis (Miff) feis, bist, ist.

mind e: gretz (reitz) wērsēz (Wersing).

" d: bier (bierr) pflicht, grit (Griff) g'sit (Griff)
grit (Griff) ficht (Liff), gicht, dicht
rit (Liff) slit (Sfliff) brict (briff)
 wiktog, (wiffing). i, di, mi (miff, liff, if)

" is: list (Liff).

" u: wur (miff) wust (miff).

" si: gis (giff) grit (giff) list (Liff)

Ê blibt ē: hēnd, gēnd, wēnd (wæll duffen: luft) rēnd, lēnd,
 bēnd (bind), stēm, dēnt, fēnt, flēnt, sēm,
 hēm, spēnd, wēnd, sēnd, blēnd, lēnd, mēnd,
 (maiff), wēnt, sēnt (fint) brēnt, bēnt, sēnt,
 fēnt, wēnt (miff).

mind e: zē (zin) kē (kin) gwē (Gwin) sē (sin).

" e: laess, baess, zess, faess, naess (niss) waess (wiss),
Rung i in nist furbatentun Niben, adu:

blisht e: in der fufsilben in: kehēn, betēn, wirtēn (winlich)
forn in der fufsilben in: enspēhter, entressirer (forn
als yingig).

mind o: destoliro, regomēt.

fultt nat: materē (Matrin) hostē, familē, karnalēvōgl, kēnē,
mēngstiro (ministiro) kirch, kong, zwāng, draisgr.
Rung i in furbatentun Niben

blisht i: igl, bēl, stēfl, tēgr, rēgl, smēd, spēl, zil,
ris (rin), kēl (kin) kēs, wēs (win) zēl
(fisch) zēl, lēst, flēst (flisbat).

mind i: smilt, vill (mil)

" is: stir, wirr (win) bir, zir, lise, brist,
dis, spiss, fliss, giss, bing, sids, rish,
his (firant) lisele, bistr, dis (firant)
vir, dir, mir.

" e: wēl (win)

" ēo: deon, rēom (win)

" si: bardsis (forn)

" e: bēgl (bin) dēs (sin)

" d: kēmmat (win)

" o: zoppo (fisch)

O.

Rung o in furbatentun Niben

blisht o: ost, krapf, zopf, krapf, krapf, krapf, rost, bast,
mozt, galapp, zoppo (fisch) grost, halz, stolz,
balz, woll, knoll, zoll, gallr (holl) balzr,
halz, daldz, haldr (huldr) gott, slof, spott,

- gold, sold, abs (abst) hoffs, kluffs, kochs, gschochs,
 troffs (yatsuffen) b'soffs, solls, smolls (ffmellen)
- o mind ä: vól (völl) zól (zoll) töhter, gfochts, gfflochts.
- " e: wells (mellen)
- " se: wæd (min mellen).
- ä blitl ä: hârb (hamb) bary (beyf).
- mind a: margr (Mungun) wærb (Wunb) andia kops) maru,
varrno (vann).
- " u: sust (suff) kups (kuffen).
- " äa: wâart, äart, bääre, tääer, späärs, fäärst,
 vääder, fääder;
- " ä: dät (dust)
- " öa: hōarn (min kwaru) hōarn, dōarn, gōarn, öargl,
 sōargr, hōarb (hamb) gstōarbs (yffmellen)
 vordōarbs, vrb öargr, (unbonyan)
- " ö: dōers, dōerst ey (dunrbtuy).
- " ö: dōndrwællre, sōnno, sōmmor, fröm, blönd,
 hōmmr,
- " vö: mö (Mond)
- " ē: mēt ey (Mentuy).
- Äng & in nist fuffbentruu bilbu
- blitl o: mittwoh, knopfloh, haßochs (hufffuffen)
 uffbrochs (uffgabuffen)
- mind vö: vollmöv (völlmell)
- " i: arihöt (ledustul)
- " öa: stämp hōarn (Stämpfoun) wais dōarn;
- " äa: erwäart (ffannant)
- " v: hēargst (honyalt) fridölē (leidolin)
- " ē: abbēdaeh.

mind u: äntwert, harnas (harniffa)

lillt u: karle (kavalin(u) nikkäs, theodor (fredan)
gemetar (germanen)

mind ä: küfer (kuffen).

lang ö in furbatentur/tiben

lillt ö: öfs, tiäls, löb, höll, häf, vögl, trög, söls, böds,
höl, götöls, gflör (ynglufan).

mind o: holls (fulan) ball (bula) vrballs, knallsaden
knorra (kornan).

ä " ö: dömm herr (dumman)

ä " ö: sö (sufu) krö (krön)

" äö: (des Laitbinyögriffen yll binden Makulan.)

läo (lufu) bäo, kräo, säo (sufu) fräons, säons
(sufu)

" ää: läarr, läar, väar (vru) gräarr (ynglufan)

ö mind äö: näöt, läöt, bräöt (brud) gräöt, sträö, fläö (fluf)
säöfs, stäöfs, träöft, räö, täö, kläöftre,
räös (räfu) räöb (räfningstuf) räöt, fräö
(farf) gräöfs, bläöfs, höö (huf)

" ä: därr, (däfu)

" is: miss (muss)

lang ö in miss furbatentur/tiben

lillt ö: burschöpf, glühhöll, nätvögl, stäbööds, sarrög,

ä " ö: swiger sö (svingerufu), härsörtrö;

" äö: wällsbäons, kēnegsträö.

" ää: sirtäar (sirtufu)

" v: provisor, professor, doktor (doktor)

" ur: almuss (almufu)

U.

Lang u in furstentum/Bilben

bleibt u: duft, mufter, gurgel, wurf, buche, zahre, suppe,
sulz (Nüpfen. Nüpf) fluss, guss, kuss, nuss, luft,
wurm, sturm, buhl, brust, lust, bruch, smalz
(Säp) saltz, saltz (Nüpfen) gedult, buh,
(Füll), wurst, darst, gurg, wurz, tarz (Füen),
hurz;

" ü: früt (Füpf) süt, (Nüpf) slüt (Nüpf), güt
(Nüpf) flüht (Nüpf)

" o: bozo (Nüpf) sozo (Nüpf)

" ä: färht (Nüpf)

ö " ö: brözt, hözt, dozt (Nüpf) wözt = wäzt (Nüpf)

u " u: mufter, fustre;

ö " ö: res (Nüpf) res (Nüpf)

bleibt ö: brönn, mänd (Müpf) händ, ständ, bänd, sländ,
fönd, grönd, sömpf, strömpf, lömp, wöndre,
plöndre, löyo, spröz, dömm, krömm, stömm,
rönd, gsönd, händeg (Nüpf)

Lang u in nicht furstentum/Bilben

bleibt u: kirchturn, halsnuss, brustgahre

mind u: trout (Grotent)

" ü: ey: in Bilben uny. wändlöz.

" o: aktwärē (Aktwär) kapexēre (Kapexin)

" ö: öndertög (Nüpf)

fällt mit: aktrat (accurat) corēl (Kordila) urēl (Aufila)
güdl (Güdl)

Lang u in furstentum/Bilben

bleibt ü: stübs, ür, spür, sür (Nüpf) müds, büd,
strüdl, üspröz (Aufganz) rüdl (Nüpf) sprüdl

u mind us: ludar, fudar (fuder) gnud, huse, kus, rus,
 rust, must, hursta, kust, stusta, blust, fure,
 (fuser) brusdr, busps, bush, tush, kusho, grush,
 grusho (rind rufen) flush, sur, krusy, brust, rus
 (Ruf), pflusy, wurst, kust, rust, (den Ant) gust,
 gnusy, klusy, susho.

mind is: grisbey (rufiy) visfo (rufen) bishols (biefeln)
 o " so: so hadal, (ruffail) so glike (Anylute)
 " or: so, od. soa (fuer) blasm, room (Rufen)
 u " o : no (naw)

Lung u in nicht fufbatantant Neben Wort nicht mehr.

a.

Lung a in nicht fufbatantant Neben
 blucht a: bah, stall (Stall) boll, wald (Milden) sath,
 saty, saty, akor, kakor, pfalyer, gassle,
 fassle, stattle (Stallin) blattle, grattle (Gratlin)
 Stutlin) hassle (fiplich)

mind a: gorts, gortor, uffwartor, vrb dempplē (unbänlich)
 pähtor, wähtor, mädor, jählo, vordähteg, vombähteg,
 niderträhteg, brähteg (ganzlich)

" e: bek, epfl (Apfel) dehor, stett (Stett) fessor,
 krefto (Kraften) sefto (Stetten) fehore, eyer (Eyer)
 eyernuss, eltor (ellen) beltor, heltor, wermor
 umf: wermor, hell (fellen) blettor (Blätter)

" e: kränglē, swänglē, pfändlē (Pfänlein) fränglē,
 (Lanz) demors (Lännen) dēzlo (Längeln)

" e: dēzore (Längen) bēh (Bänken) rēh (Ränken)
 trēho (Länken) hēllē (Hänlein)

" a: hämmor, hämmoror (Hämmen) fāzot (Fänge) hāzot (Fänge)

ä mind aē: bræht (bræht)

" ä: læt, læst (læst)

Sony ä in betentend wilen.

blidd ä: jägr, sēfse, glāfse, hāsle, hās, gēprāh,
nās (nāfse) mās, sās, blāst (ynblāst), gnādey,
sādle, (sfādli) hās (hāfse) trāy, stāls (stāfse).

mind ē: grēy, nēyl, sēbl, glēsor, grēsor, rēdr,
grēbr, wēls (wēfse)

" e: zells (zēfse) zells (zēfse)

" ē: zēmno (zēfse)

" ē: gēns (gēfse) spē (spēfse) zē (zēfse)

" äa: säagr (sägr) hääfse (hāfse), bäär, swäär
(wēfse) wäägr (wēfse) gäärs (gēfse).

" ä: bläst (bläst) släst (släst) grät (grät)
spät (spät)

ö.

Sony ö in betentend wilen.

mind e: gspett, sepfse, held (hülle) fres (fres)
zopf (zopf) slesor, krejot, knepfle (knepfle)
Nötzlein) knecl, trepfle, sepple (sepple)

" ö: gönno (gönno)

" ē: hönno (hönno)

" öa: d' hōarn (d' hōarn) d' dōarn (dōarn) d' wōarn.

" äa: wäärtse, äärtse (wärtse) märsel (märsel)
märtel (märtel)

" ea: mēardor (Mēardor) hēarno (hēarno)
hēarnle (hēarnle)

" äa: stäärtse (stäärtse)

" o: stoppel (stoppel)

" i: snickel (snickel)

Þanoy ö in nißt fufbententun/tilen
mind ea: áakhearnlê (Luffvânfan)

Þanoy ö in fufbententun/tilen
mind o: grott (Þrövtu)

" ê: hêlê, (hûfla) hêf (hûtu) kêg (Lûgn) rêgl, êfs,
êl (êl) lêb (Lûnu)

" ê: sê (Lûfan) hênêg, tê (Lûnu) bêmê (Lûfman)
sê (Lûfan).

" sê: lœ (Lûfan).

" aê: raêtê, graêssê, haêê (hûfu) kilaêstê, graêstê
Gruêstê) raêslê, braêdlê, gfraêrnîp (Gru
fûrnîp) laêss, traêstê, staêro, baêss, naêteg,
blaêd (blêtu).

Þanoy ö in nißt yanz fufbententun/tilen
mind aê: ábdraêtlê (Lêbntzêlfa)

u.

Þanoy u in nißt yanz fufbententun/tilen
mind i: hîtt, sîst, slîst, sîtz (Lîstn n. Lîstn)
flîst (Lîstn), brîst, bîtz, (Lîstn) wîst,
sîlls, fîlls, wîgg (Lîstn) dîtt (Lîstn) zîtt.

" î: bîrst, slîst (Lîstn) vorkîst.

" u: bust (Lîstn) burst (Lîstn) stuk, much (Lîstn)
bruch, grubst (Lîstn) nuss (Lîstn) kuhê (Lîstn)
luchst (Lîstn) ruchst (Lîstn n. Lîstn) luffst
(Lîstn) druchst (Lîstn) sluffst (Lîstn) luffst
(Lîstn) grubst (Lîstn)

" o: kopsa (Lîstn)

" e: brello (Lîstn)

" si: spais (Lîstn)

" sê: wêst (Lîstn) stêllê (Lîstn)

Leng ũ in fußbantenau/Billen.

mind l: tix (Fün) fligl, blyl, xigl, kibl, äbl (Äbel)
ibre (Äber)

" is: bishor, tishor, hisfor, brisör, zislor, grisß,
(Grüßer) fisß, krisy (Kriyn) drisör, gmis,
(Gmüß) hist (hüt) bris (Briß), gist (Güt)
hists (füt) blis od. bliss (blifan) bisß, wirts,
lisyo (Lüyn) misd (müß) bisböz (büß)

" ũ: lügē (Lüyn)

" us: brusts (brütan) wusts (müßan) blusß (blüß)

" ê: bëylis (bäylifan) bëyls.

" êr: grēs (grün)

ei.

in fußbantenau/Billen mind od. mislanfu

blait si: bsi, bsi, ppsil, bsil, spsis, prsis, flsis,
nsid, srit (psil) bëwis, wsib, lrib, xrit,
rsis, xsils, wsis, rsih, frsi, wdit, xnsis,
wrmils, sils, örsi, fsirs (firsan) lörs (Lüyn)

si mind ör od. öä: örs (nir-1) bös-böä, stös, lös (Lüllan)
gmösd (Gmünd) hörs, älös (ullin) gmös
ymnis) mösnēz (Münny)

" ä: gmännt (ymnint)

aē " äa: gäast, räaf, äa (fi) äah, stöag, gäasl,
äad, säal, Läähs, läad, mäas, räas, läas
(Gulrif) läator, bääad, läal, häad, kläad,
gäasß, flöasß, wäah, häasß, häasst, äags,
stäägors, smäähs, zwäa (zmi).

si " aē: graēs (gris)

aē " a: masßor (Mist) was? (misßlā?)

aē blibt aē: traēs (trais)

aē „ aē: wāe (wain) rāe (rain) sāe (sain) pāe (pain)
fāe (faen) rāe (rain) mae, dae, sae, snædo, fāe,
klāe (klien) nāe (nain) rāe (rain)

Innist fustentaw bilbt mind

aē = r: sults (sulfis)

ā mind ē: in der fustilbu: lein: wæartle (wæartlein)

ri „ ē: hōryy (horyy)

aē „ r ~~arbt, wæst, gwōnt, krāht~~ (krāht)

föllt nō: wærtl, well (woll)

eu.

In fustentaw bilbt

eu = ei od. ri: leit (leit) geig (geig) stait (stait)

hoir (hoir) hoir (hoir) gēpōir (gēpōir) foir

(foir) sōir (sōir) hoir (hoir) wōir (wōir)

hoir (hoir) ribs (ribs)

ri mind ā: grābs (grābs)

aē blibt aē: hāe, frāe, sētrāe (sētrāe)

ā blibt in frāe (frāe)

ri mind u: bruh (bruh)

au

In fustentaw bilbt

au = aō blibt aō: frāō, raōh, haōf, aōy, laōy, staōb, laōb, raōb,

raōbror, glaōb, laōy, laōb, haō (haō)

mind. u: sou, bou, bur, mus, rous (rouff), brust,

(bruff) lous, sōus, brōus, grōus, hōut, brōut,

krōut, sētrōus, brōuh, sētrōuh, hōuh, tōub (tōub)

mōul, gōul, sōul, fōul, sōur, sōurēy (sōurēy)

mōur, lōur, trōur, dōur (dōur) brōus (brōus)

17
aō mint a: blā, grāb (yran) klās (klāns), klāps (klāns).

" o: g'lopps (y'lan'fan)

oē blibt oē: fōō, hōōm, rōōm, fōō (fōōn) jōōns (jōōns)
stōōns, brōō (brōōn)

oē mint o: bōm, trōm, sōm, fōm (fōm (fōm))

" o: sōmm (sōmm) flōmm (flōmm) pflōmm (pflōmm)
mm) dōmm (dōmm) fōmm (fōmm)

aō " aē taēfs (taēfs)

In nicht fufbatsatou/Bilb.

aō blibt: snitllaōb (snitllān'f), mittfraō.

ou blibt: rāthous (rāthous)

ou mint u: uff (uff)

aō fōllt u: knōbels (knōbels)

au.

In fufbatsatou/Bilb.

au = si blibt si: mis, ssiblē (ssiblē) hrisre (hrisre) besiblē
(besiblē) ssifs (ssifs) stssifs (stssifs)
rvidēg (rvidēg) ssifls (ssifls)

mint ui: brui (d'brui - die brui)

aē blibt aē: raēbr, fraēlē, aēglē (aēglē) haēfs
laēblē (laēblē) staēbr, glaēbēg, laēfēg.

oē mint e: bēm, trēm (trēm) sēm (sēm) rēmle
(rēmle) g. b. ofrēmle, in bōllin adu
brōpflin g'm' d'ffkalln un d'lainy'f'ntas

2x

aē mint a: blābē (blābē)

oē " o: rōmma, sōmma (sōmma) vr sōmma (vr sōmma).

si " ou: hauslē (hauslē).

oē " o: trōms (trōms).

ai

zu fufstententur Silber
 aē blist aē: trāssr (Traifan)
 mind ūo: wāas, lāah (Lainf) spāahēzo (Spāahēzō)
 spāah (Spāah am Rind)
 „ aē: māēo (Mwin) bāēor (Lwin)
 rē „ ōo: rōo (Rwin)

B. Consonanten.

b.

blist b: in allen Worten, wenn im Anlaut vorkommt.
 (Dit gilt nur allen Consonanten; die Anlauten
 werden angezogen.)

mind pp: brapp (Larb) brapp (Larb) soppo (Soffen)
 „ f: sroufo (Sroufen)
 „ m: g's wālmē (G's wālmē)
 „ d: ēare bēdmā (fudben).

mind m'ng'fubor: gruob (Gruob) grisebēg (Gruisig), trāēb (Traifan)
straēb (Strān), haēb (Hān) haēbt (Hānt u' Hān
vānt) fraēb (Fān), sēmba (Sofin) āmbol (Ampl)
blāb (Blān) blābē (Blān), knēbb (Knin) knēbb
(Knin) b'raēbēg (B'raifanig) b'raēb (B'raifan) hāēb (Hān)
(āyub) hāēb (Hān) hāēb (Hān) klāēb (Klān).

füllt r'nt: grist (Gist) grit (Gist) ggēr (Gg'er) ghett (Ghett)
 fult) hōō (Hōō), bus (Bus) āwēark (Awēark),
 gēal (Gēal) ā (ā) rā (Rā) nā (Nā)

blint f'ig'w: nrīb (Nān).

mind z: zēsēy (zinsēy)
 „ t: gēall (Gall) zill (Zill) hāntrwērk (Handwerk)
 hēart (Herdn. Herd), akkord, sēntludor,
 bēntzēōb (Bündschub) bēntzēus (Bündschuß).
 föllt zēt: māo (Mau) jabbāers (Judenbau).
 wēarr (Wander) wāarr (Wander)

mind f: affēhāt (Admet.)

„ f: hāpfl (Handvoll.)

f (v)

mind pf: säapfs (Seife) hampt (Haut) sēampft (Seuf)
 hēapfs (Heute) pflēgl (Pflanz) sēapft (Seuf)
 slāapfs (Schleifen, die Schleifen)

„ b: swēabl, hābar.

mind ring of fobes: wēafzīg (Waffig).

föllt zēt: zēarst (Zerst).

g.

mind k: wēark (Werk) slēnhtl (Schlingel).

„ z: wāzē (Wagen) rēazē (Reigen) sēazē (Seigen).

„ h: jāht (Jagd)

„ t: kēst (Käst)

mind fingr: lēafzēg, sēifzēg, grēzē (Reizen) gmermo (Meyner)
 grēzē - do grēzē rām (Reigen Reim) gēpāst (Papst)
 gēst (Geist). Innow für die Meufillen ge, meufillen
 in hufstänffan may blihb: gēstādiert u.

föllt may: ips (Ips), mān (Meyner) slā (Schlag) slēhtl (Schlingel)
 sēht (Seht) brāht (Bahrt) mā (Mey) A met'sor
 (Meyner) nāt in solufan Anwalan, sāt die Meufillen
 ge may blihb: brāt, stalt gabarst, brāgē, stalt
 galawen u.

mind j: jery (Jery).

n

mind k: krahō (kruhn)

" d: mādre (Mutter)

3. mīngufub: rih hāre (Rieser)

füllt nōt: sultō (Schulds) wustes ēr (mītfandō Gann)
gwōnst (Gruufufub) krahōst (Raukufub) n. uwas
in Gufst. als ufufūngufufub (N) uwa kumb.

oh.

mind g: gigoreē (Gefahr), jaxgo (Jungfrau).

füllt nōt: āf (Auff) āfōl (Auffal) flāfō (Fluff), wāf (Wuff)
kneal (Kneuff) wāfō (Wuffen) drifōl (Druffal),
wēāfōl (Wuffal), sēaxg (Fuffig), wōrē (Wuff), hāēnōr
(Huffen) frēdōr, fūr (Fuffen) dāl (Duff) līst
(Luff) grīt (Guff), sūt (Suff), frāt (Fuff)
ūāēlē (unantuff) dr hāēst (Huffen) gīnāst (Guffen)
dūr (Duff) nō (Nuff) dūrē (Fuffen) nā (Nuff) hāō (Huff)
brāst (Buffen), rītēg (Ruffig), gītēg (Guffig) rītō
(Ruffen), brītō (Buffen) slītō (Suffen) rēāl (Ruff)
glēāl (Guff), ī (uff) dē (Duff) sī ad. sē (uff) welōr
(Wuffen) nāēx (Nuff).

mind k: kīkō (Kuff) stārk (Stuff) seksōr (Suffen) fekō,
wīkō (Wuffen). adw

ad. mind h: hax (Huff) hux (Huff) ox (Ouff) dox (Duff)

j.

mind g: gā (Guff)

k.

mind g: gallōr (Guffen) gutō (Guffen), garwallōrē (Guffen
wallōrē.)

" h: hālō (Huff) hēlōhō (Huffen) hāhōstōā (Huffen)
hāhō (Huffen).

föllt r̄: w̄ar̄t̄og (Munklag), w̄it̄or (Billeten).

l

föllt r̄ in: h̄ear (Kullow) was w̄ill (was w̄illt?), ī w̄ell (if
malla), ī s̄oll (iffalla). must (Mulla) - Lukt m̄lls.

m

mind n: h̄uen (Husen), h̄öunt̄ ī. h̄öunt̄ (Köunt̄ ī. Köunt̄)

mind angfängt: h̄ellom (Kalla)

föllt r̄: h̄äowall (hännmalla) n̄es (nassun) h̄äs (fain)
l̄ör (Linn - Lilla)

n

mind y: l̄eyis̄ (Linn - Linn) f̄ear̄s̄eng (Lufan)

" m: h̄ämpf, s̄ämpf, f̄ämpf, b̄ämm̄l (Kinn)
gr̄ämb̄ir (Grändbarr), h̄äem (Kinn).

" t: s̄affr̄at s̄affr̄at (Lufan).

" r: n̄ēm̄r̄el (Kinn)

br̄int̄ f̄inḡ: n̄as̄t (Lett)

föllt r̄: h̄ir, h̄ä (Lufan) f̄ä, f̄äo (Kinn) h̄äo (Lufan)
l̄äo (Lufan) s̄ö (Lufan) ȫb̄ȫ (Lufan) l̄ögst (Lufan)
ȳant̄, j̄ögst (Lufan), ḡögst (Lufan), d̄us̄ȫ
(Lufan) d̄us̄ȫ (Lufan), s̄t̄ȫ (Kinn) w̄ȫ,
(Kinn) r̄ȫ (Kinn), īb̄angfängt d̄us̄ n̄ in d̄ȫ l̄ant̄.
Lufan: f̄öt (Lufan), f̄uf̄og, f̄ädr̄ (Lufan)

po:

br̄unt̄y: p̄b̄lich̄ in f̄önd̄ n̄ow p̄ (p̄he), in d̄ȫ h̄
m̄llr̄ȫl̄at; in allan andran̄ f̄öllan - b. (Lufan
t̄ ī. h̄.) h̄ab̄b̄ p̄. h̄epp̄ n̄.

f̄o mind b: f̄äb̄ls (Lufan) h̄alms (Lufan), b̄as̄t (Lufan)
d̄ulöb̄ä (Lufan) ab̄as̄t, b̄öit̄ȫ (Lufan)
br̄igl (Lufan) br̄iff̄en̄ (Lufan), br̄öd̄eg.

" p̄of: p̄f̄us̄b̄ar̄s̄ (Lufan).

mind g: gāmba (gungar) gāmbær (fungar)

mind gw: gwēalls (Anollen) gwāsts (Anstern), gwiltōz, gwatise,
gwālētēt (Anlilität) gwadrāt, gwāntm.

mind l: buwal (Pulver) gāndl (Gänder) mēarsl (Mieser)
ballisær (Lebier), bēbl (Leberer), wēls (Mieser)

mind n: dōbs (Lobber) dōans (Lanaber), dēans (Lüner) dups
(Loverser), nō n. nō (nu), must (misch) wull (misch)

s

mind s: Saffi (Saffin)

" s: haspl, asp (Hes), haspær (Hesper), wuwp
(Haupt), rasp (Haupt), überfängt, was das
s bei dem t als st wackelt; absp bei sp.

ss

mind s: blisht ünaw mit Ansternsuffen, was ab fip
unwandel: flōtz (Stoff) sutz (Stoff)
sch

blisht ünaw, i. mind

wagafatz: stēaks (Lekar)

t

mind t: dōl, dōhter, dōso (Luffa) dōifl (Lautal)
hēndær (Fintar), dagol (Lüner)

" t: bagobazs (Hayenbitter), hōndsfox (Hündstall)

mind t: falls (Falls), bünt, mēnts, wēlls (Misch),
lōht (Lüner), brustl büstl, eggts (Lüner)
wāht (Misch), draōstl (Lautal) wotwēndær.

mind t: bēndet, prēdēy, ad. brēdēy, jex, fāsnot
(Lüner), fuchs (Lüner) dōans (Lüner)

āno (unlan)

w

mind m: mirr d. mē (mir)

" b: ēbōy (mīy), ēbōybaōh lēb (Lēma)

föllt rōb: fōll (Gmīn bal)

H

blāht: Harērē, Alēāē (Alapandā) mast, hōā, ēāāmē,
stōrāā (fīfay m. - Rūfīff, fēāāāāā.

mind hz: ahzt (Ap) tēhzt (Lap).

L

mind t: wēll (Mēng)

" s: seffrēns (Jannōin).

II. Abūduw Stapiundlufon.

1. Conjugationen.

Vid profanly gromman find drūfyānyy, min falyt:

Singul: i. n. i (iif) Plural: m. n. mirr (mir)

de " du (ti) de " wir (ifu)

sr, or, dērr (ru) sē " sū (fir)

fīr mōndā dō fēllē nōd brī rīnō dōnd brīy nplz.

	<u>ynbau</u>	<u>rain</u>	<u>ffūn</u>
Infinitiv	gēs	sre	dōr.
Profanly dōnd Judikud. i. n. i	gīb	bē	Durr
de " du	gīst	bīst.	Durst
de " Er	gīst	ist	Dust
m. n. mirr	gēnd	sēnd	Dōnd (drānd)
de " wir	gēnd	sēnd	Dōnd
sē " sū	gēnd	sēnd	Dōnd.

<i>Præsentis.</i>	gēab	sai	dēar. d. dēa
	gēabēst	saiēst	dēarēst
	gēab	sai	dēar
	gēabrd	saird	dēard
	gēabrd	saird	dēard
	gēabrd	saird	dēard
<i>Præteriti.</i>	gâb	wâr	dâl
	gâbēst	wârēst	dâlēst
	gâb	wâr	dâl
	gâbrd	wârd	dâlrd
	gâbrd	wârd	dâlrd
	gâbrd	wârd	dâlrd
<i>Imperativ.</i>	gib	sai	dust
	gērn	sēn	dēand (dēand)
<i>Interrogativ.</i>	gairt? gairt?	hirst? ist?	durst? dust?
	gēandrt? gēand sē?	sēndrt? sēnd sē?	dēandrt? dēand sē?
	~~gāfan~~	~~stafan~~	~~suban~~
<i>Infinitiv.</i>	gāo - gāo	stāo - stāo	hāo - hāo.
<i>Præsentis. Indicat.</i>	gān	stān	hāo
	gāst	stāst	hāst
	gāt	stāt	hāt
	gāod	stāod	hāod
	gāod	stāod	hāod
	gāod	stāod	hāod
<i>Præteriti.</i>	gān	stān	hāb
	gānēst	stānēst	hābēst
	gān	stān	hāb,
	gānrd	stānrd	hābrd
	gānrd	stānrd	hābrd
	gānoe	stānoe	hābroe.

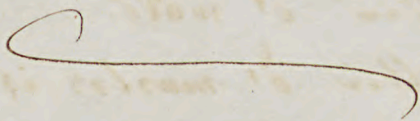

	~~müssen~~	~~müssen~~	~~wollen~~
Infinitiv.	missen	müssen	wollen.
Präsens	miss	muss	will
	missst	musst	willt
	missen	müssen	will
	missen	müssen	wären
	missen	müssen	wären
	missen	müssen	wären.
Präteritum	miss	muss	will
	missen	müssen	willen
	missen	müssen	willen
	missen	müssen	willen
	missen	müssen	willen.
Präteritum II	missst	musst	will
	missen	müssen	willen
	missst	musst	will
	missen	müssen	willen
	missen	müssen	willen
	missen	müssen	willen

Das Imperativum fällt weg.

Sagen Sie: mussen? müssen? müssen? müssen? wollen? wären?

2. Deklination

a Substantiv.

bestimter: (Artikel) unbestimter.

der (Männ)	die (Männ)	ein (Männ)	ein od. ein (Männ)
die (Frau)	die (Frau)	eine (Frau)	o (Frau)
das (Buch)	es (Buch)	ein (Buch)	o (Buch)

Altes Subst.

Nomen.

1. N. der Nomen die sô ist soldat

G. der Nomen is sôs stift mas ma wiss (od. d' stift vom sô.)

D. der Nomen in sô dust ma flatters.

A. der Nomen do sô haon i us die stalt ab g'holt.

2. N. die Nomen di sê

G. der Nomen - füllt aus

D. der Nomen do sêns

A. die Nomen di sê

Malt.

1. der Malt die wald ist grôss.

der Malt

der Malt em (indem) wald ist es frêst.

der Malt do wald soll ma g'ôn.

2. die Malt die wald

der Malt (aus od. vò d' wald)

der Malt do (e d) wald

die Malt die wald.

Miltan.

1. die Miltan di muster ist brâh.

der Miltan die muster klâad ist all.

der Miltan die muster mas ma yâm dohter.

die Miltan di muster mas man êr.

2. die Miltan di misters

der Miltan di klâad vò, od. wâ do misters
g'êr vò.

der Miltan do misters

die Miltan di misters.

Kind.

1. Das Kind is kēnd ist haēter
 Das Kindes is kēnds kēpplē ist gēstikt.
 Dem Kindem im kēnd g'hērt sē spēlsak
 Das Kind is kēnd mos mo histe.

2. Die Kinden d' kēnd
 Das Kinden die kēnds
 Das Kinden es kēnds
 Die Kinden. d' kēnd

Manne Soame.

Graf.

1. Das Graf die grāt ist en bravo herr.
 Das Grafen is grāts glāss ist en alls gēbr.
 Dem Grafen im grāt mos mo es pāht zāl.
 Das Grafen es grāt(2) fit 2 moe (stulme fit 2)

2. Die Grafen d' grāts
 Das Grafen die grāts
 Das Grafen es grāts
 Die Grafen d' grāts

Bäbe.

1. Das Bäbe die bus ist en zerk.
 Das Bäben is busbe hōss sēnd hē (zusiffen)
 Dem Bäben im bus(2) g'hērt dēre rok.
 Das Bäben es bus(2) mos mo glā.

2. Die Bäben d' busbe
 Das Bäben die busbe
 Das Bäben es busbe
 Die Bäben d' busbe

Soam.

1. Die Soam d' fraō traēt en kust.
 Das Soam die fraō irt klāud ist vō sēid.
 Das Soam die fraō mahet man 2 kōmplimēt.
 Die Soam d' fraō gutziret die kēneal.

fraktionunwandel. Gafflungsformen sind unalial
des z. B. 'm gräf(s), es gräf(s); 'm bus, es bus
statt: 'm bubs, es bus(s) (den haben).

Der Artikel: d' (die) vor einem Vokale, unalial
Die Artikelte fut, n. der Ort. 's (des) vor einem
Vokale mit s od. z im Artikelte wird nicht gewechselt,
z. B. d' dents, d' dast n. 's sâd, 's sâblé, 's sâptlé,
's sâpplé n.

Das n beim fast. u. nobil. Artikel, femis beim
inbestimmten Plurim "nen" wird bei besallten, unfa
ffindlichen geänderten. Besondere zu merkwürdig
man das Dativfalschheit. Mout einen Mokal in
Artikelte fut, z. B. den akte, den èst, en ûr,
heißt man o glosn â - so genau daß das n in der
Besondere in Artikelte des folgenden Mokal
gewechselt pflegt: min- nakte, nâst, nûr (Uf.)
für mit vor eigenschlichen Gebrauchs das n ist
das gewisse zwei Mokaln abhängig: o glosnâ,
(mine glosnâ), setz d' kappo n aff! (setz die Kappo n)
ma firt d' gerbonnê (man firt die Gerbonnê); die
Lung des "d" ist die firtung en breitt vofstzt.

Endung der Vokale in Dialekt.

- e. mind l: slêgl, pflêgl, rapp, hepp, n.
- er " er: veltre, vatre, brivêre (statt bantre) z. B. mæ bris,
 dor. lusedre n. Besondere sein: Ländl, firt
 bei den Consonantn gewicht.
- e. mind r: fridr, hells (Buller) hêals (Buller), s. tûbr,
 sônn, hêls (die Buller), pfânne, hêals (Buller)

sapfs, sōmms, sōnns, gelts, wills ēms (binns) & seags
 seags (Pügn. brygn) egefts (fygn) u.

lein mind ē: kuhē, seagē (Pügn. brygn), milē, bēnē (būfn) & ēhē
 (Pfnkn) brēkē (Larntn) u. libē u. mit bn gn
 pflyfts mmm mit e.

fällmng: saël (Saul) wīs (Wissn) rīs (Risn) & usl (Ufal)
 swēb (Swebn), hab (Habn) gāb (Gabn) lad (Ladn)
 risb, gnād (Gnadn) u.

en mind r: lads (Ladn) fads (Fadn) wads (Wadn) kiralls
 (Kirallen, Rank), hāks (Hakn) wāgs, & rāgs, k rāgs,
 bōds, & āds, & rāgs u.

" ē: gulde (Gulden) fīle (Fülle).

lein mind ē: häslē, fislē, lēmplē, weglē, wegelē u.

uz mind ēy: lisblēy, feistēy, jēytlēy, & strāflēy u.

thum " dämm: rihdämm, kristdämm, hādēdämm u.

heit " haēt: ebēghaēt u.

schaft - saft: blibt unuändel.

futūngan in flüvel.

e fällmng: bēm (Bin hümm) fia, fiē, hōnd, hēnd (händn) u.

en mind r: & earts, soldāts, wīs (Wissn) bīs u.

flanz n: löfls (Lufeln), & aalls (Afnitn), gāasls u.

en mind rns: deknns (Dekn) helnns, kuhenns (Kühenn) u.

en fällmng: dāorn (Dwar) spāl (Spalten) bīrtēl, fäll (Falten) u.

en mind ēy: fēarsēy (Farsen).

inenn mnd n: kichenns (Küchenn) wārsenns, hēndlenns,
 bixenns, wirtsenns u.

er n. lein: min in Ringel.

heit, heit, schaft r. thum fullen sung.

Musson Nüppantion unfern inwandern Gessluff m. z. b.

de hōls (die Hölz) de bier, de bōt, de leth, de gönnt (die Günst) & blatt (die Blätter)

b. Adjektiva.

ynt.

Befliintar Qualitat: Singl.

de gust mā	de gust fraō	's gust kēnd
's gusts mā ^s	de gusts fraō	's gusts kēnds
'm gusts mā ^a	de gusts fraō	'm gusts kēnd
de gusts mā ^a	de gust fraō.	's gust kēnd.

plural.

de gusts māns	de gusts fraōr	de gusts kēnd(er)
de gusts mānns	de " "	de " kēnds(er)
de gusts mānns	de " "	de " kēnds(er)
de gusts mānns	de " "	de " kēnd(er)

Unbefliintar Qualitat: Sing.

en gusts mā	o gusts fraō	o gusts kēnd
-------------	--------------	--------------

oms " "	oro " "	oms gusts kēnd
---------	---------	----------------

on " "	o " "	o gusts kēnd.
--------	-------	---------------

pl.

gustē mānns	gustē fraōr	gustē kēnd(er)
-------------	-------------	----------------

gusts mānns	gusts fraōr	gusts kēnds(er)
-------------	-------------	-----------------

gustē manns	gustē fraōr	gustē kēnd(er)
-------------	-------------	----------------

Zu bemerken ist beim Nöthf. Kind der Mayfall
 der Fudäygar er(er) ä r, und jeduch bei andern
 Nöthf. süßl. Gussflusst nicht der Fall ist.

Kürzung.

Die Pronomina sind gebildet nach Maß
 geben der Fallunterschiede Flapivordantäygar
 mit im Gussflusst:

Zu der Fudäygar flapivord kēnd im Pronomina

für das er: re, und in Nigantibus für est (eston)
das st. z. b. sē, sēnre, am sēsts;
graōs, graēsre, am graēssts; dämm, dämmre,
am dämmsts; slēm, slēmre, am slēmsts.

Fortwähnd.

ie mind ēg: haēlēg, sālēg, kreftlēg.
lich, lē: srehtlē, hästlē, natūrlē, z. b. dēs ist ēappēs
natūrlēs, natūrlēs wäss, s hästlēs grept;
s srehtlēs wētrē.

bu mind br: in wahlē, nutzē, bruchē.
sām: blit.

Walt pfonklif n. gawäfen mind gausēg y aburāst.
prouizig in dās fawfand mannd fürpiz in
dijuklinen n. wamāst n. sw g aburāst, z. b.

rāaxēg (wignand) glijēg (yglāngand) sālēg (ffinland)
lāstēg (lunfand (no Massan) brāyēg (kangand).

B. Fürwörter.

A. Personalpr.

B. Demonstrativpr.

C. Interrogativpr.

a. Nominativpr.

ē, - du, ds, ēre, sē, st, ērs - dēre, dis, dēs   wēar, wās
iif, iū, nu, fin nō - dū, dū, dū.   man, man

b. Objektpr.

māē, dāē, sēē, isre   dīsot (dēs) ēar, sōēg   wēlre
min, dū, fin, ifu   dūpō, jūpō, fūpō.   mālifō.
rēs, rib, isre
nūpō, nūpō, ifu.

c. Adverbialpr.

hēar, nā, his, dā, dert wō, wēn, wis
fū, fin, fin, dū, dū - nur, nun, nin,
nē so adu sō
dū fū.

Die Savaradus gausanvelon Nibstastigausatund find
ffur vban briden Conjugatiam ungnabinn.
Inklinativus der Saemēdats.

A gausanalgasenn.

1. Nibstastig.

	is	du	nu	fin	us
1. N.	ē	du-er	ēr	sē	ēs 's
2.	mir	ir-er	sēr	irer	sēr(er) (f'kēs)
	mi	em-ēm	em-ēm	er	ēm
	mi	de-de	d-	sē	's
	mir	ir-er	sē-sē	sē	}
	sēs(er)	sib(er) (n'k'aw sib)	irer	irer	
	sēs	sib	er	er	
	ses	sib.	s'	s'	

is mind ē, unā n' aufe Annab nūmiltalber
falyt: jely gāzē us brēnnēlē n.

2. Olijattingr.

	min	duin	fin	if.
1.	mē vatter	dē vatter	sē	irer
	mēs vatters	dēs vatters	sēs	irer
	mēm vatter	dēm vatter	sēm	irer
	mē vatter	dē vatter	sē vatter	irer vatter
2.	mēnē brider	dēnē brider	sēnē	irer
	mēn(er) (vō mēn)	(vō dēn) brider	er sēn	irer
	mēn brider	dēn brider	sēn	irer
	min brider	dēnē brider	sēnē brider	irer brider.

nūfan	nūwan	ifu
1. rēss mustre	rīss mustre	min aber in flāual.
rēssre mustre	rīssre	
rēssora mustre	rīssora	
rēssa mustre	rīssa	
2. rēssrē swestres	rīssrē	
rēssora (rō rēssora)	rīssora	
rēssora swestres	rīssora	
rēssrē swestres	rīssrē	

B. Dummflartlingwesen.

1. <u>Pf.</u>	du	du	du	glāual für all. 3 Pf.
	dēu	dis	dēs	dis
	dēsa dēssa	dēsa	dēsa	dēsa (rō dēsa)
	dēam	dēam	dēam	dēam
	dēu	dis.	dēs	dis.

2. Adjekt. Diefan (dēsa) münt blifs in siner nūmigan blifan bēwältung
yabewäft, z. B. dēs müll i will, i will dēsa (für müll als
der müll). für blifan münt für dēsa - dēsa 77 yabewäft.

fanan (ēu, —	ēam (jām)	ēann (jānn)	fan fanan
ēnē, —	ēsa	ēnē.	münt für dēsa
ēsa —	ēann (jām)	ēsa	mit der fanan rō.

fulfan: in soēgs. z. B. in soēgs switz mēt i. (münt fulfan blifan münt)

fulfa: 7 soēgs. fulfan: 7 soēgs, wā: 7 soēgs ürlē, 7 soēgs äkzllē.

Sin dējanig, dējanig, dējanig münt wāwāwā
du, du du, münt du wāwāwā wā, wā wāwāwā.

yabewäft z. B. du sēall wā uff in böds biten.

Dupfel: du sēall, dē sēall, 's sēall bēmlē hätt jety dō will epfl!

2. Adverbialfor: fan. hēar - blifht nūmünt abt.

fin: nā. gāz mōr itt gō dēam rōss nā! -

fiaw: his, nuw as flath nias Oulbannas yabawüft mind,
z. b. ê bē vō his, flath nuw Nūglinga; fūfingaw mind
Dâ Dufaw yabawüft: Dâ bēn ē, and Dâ blzib ē!

hu: Dâ, in der weigen Anwandlung.

huk: dert, dert abo, dert dānna, dert dānna.

hew: Lūw Lūw mind Dufawy: nā yabawüft: wēnn ē graōfs
bē, nā gāy ē ē d' frēndē; wēnn ē geall hell, nā dātē
zōlr.

fu: Lūw fu mind glauiffalls nā yabawüft: wēnn du nill
folgēst, nā (fu) hōmmst strāa ibre. Deyayaw blait
fu fūfing: so ist es rēat, so mas mas mahs. Oduw as
mind so: sabaldi hā, nā hōmm ē; 's ist ill so g'fōlē;
i gāy so weit mit de, as du will. —

C. Fatawugelingswasm.

1. Nūf.

2. Ojaktin.

3. Oduwbalgo.

muw: wēar	malfan: wēlar	muw - wō
wēsa	wēlas	muw - wēnn
wēam	wēlom	muw - wis.
wēar (fl. wēar) wās	wēlas	

Min fiaw du Oduwbalgo mit duw. Nūmialia nuw
muffall mind, fu wūf hūm bast. n. nūhast. Oalital,
mas hūm Nūfāntwāfsta niala Mūfa und
Gadūlt nūfandob.

4. Gūft

Nūfāntwāfsta Fawramm.

- fudrumū: jedrumā.
- fūmūnt: jappor.
- Nūmūnt: nēsmort.
- flmūw: ēapēs (jappēs)
- Nūfānt: nūēy.
- muw: m.

4. Zäflmäätur.

1. Grundzäflmäätur.

oās, zwāa, driē, vīrē, fōrē, sexē, sibēnē, ahtē
 nūn nōnē, zēnē, āalfē (walfe) zwelfē, drißzēn,
 fuffzēn (zēnē) seaxzēn, sibzēn, ātzēn, zwānzēgē
 oaszwānzēgē, drißszēgē, fuffszēgē, seaxszēgē, sexszēgē,
 āzēgē, ahtszēgē nūnzēgē, hōndrē, tausēd.
 oān (wānn) oānē, oās.

zwe, zwar, zwāa, (z bār)

2. Ordnungszäflmäätur.

dr erst (erstē) ändr (fūr zwāal) drilt, vīrtr,
 nūntr mit andr zäflmānzēgē: inānd
 (ināndr) sē hōd inānd gēlāgē dr zwe.

3. Zäflmānzēgē.

Dieser mund ist gäbilit mit der Filler:

lai: laē - drirlaē, zēnrlaēn.

furf: oāfah, fōrffah, fūr zwāafah - doppelt.

fallig od. fältēg: vīllfältēg, drißszēgē, seaxszēgē, hōndrēfältēg,
 oāfältēg fut mir in gēfchēffēn nūn andr
 bēwāntēg anfollēn.

mal: māl. oāmāl, smāl nūtruffēnt fūf nūn dr
 nūnmāl (nūnt)

tal: ll, drilt, fūr zwāall (hālfē od. d halbs).

fulb: āndrhalb, drilthalb r.

4. Ankerflinter Zäflmäätur.

kriv: hōar - hōanē, hōas.

unrufr: in māzht, in mēzge, in mēzys.

frudr: in idrē, in idrē, in idrē.

frudr kāmēn nūf nūn: āēnēgē (nūn)

ellehē, äll(ulla) vill(mind) wēnēy(menny) maē(maso)
Mit ullas mind fant. z n frinnung af styt z n. ällzrhänd.

C